

7. Ostapenko S. Pseudo International Lexicon Units verbal Translation Improperity. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/35/1/Ostapenko_article_10_2013.pdf (дата звернення 06.04.2025)
8. Thomas Moore Devlin 79 English Words That Are Actually Italian. URL: <https://www.babbel.com/en/magazine/english-words-that-are-actually-italian> (дата звернення 06.04.2025)

Тетяна Струтинська,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
Науковий керівник: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
Кушнір Оксана Василівна

ЩОДЕННА ХРОНІКА ВІЙНИ У НОВИННІЙ СТРІЦІ ТЕЛЕКАНАЛІВ СУМЩИНИ

Телевізійне мовлення в умовах повномаштабної війни набуло виняткового значення як інструмент та джерело оперативної інформації, засіб консолідації суспільства та фактор впливу на соціально-економічні процеси. Особливо помітною була роль регіональних телеканалів, які попри обмежені ресурси, взяли на себе відповідальність інформувати громади про події у безпосередній близькості до зони активних бойових дій. Сумщина область, як прикордонний регіон України, з перших днів війни зазнала значного військового тиску. За декілька годин російські війська окупували частину Сумської області та взяли в облогу Суми, Конотоп, Тростянець й інші населені пункти. Внаслідок цього більше ніж 60 % регіональних телекомпаній опинилися в зоні активних бойових дій, що створило надзвичайні виклики для їхньої діяльності[2]. Зокрема, функціонування телекомпаній регіону ускладнюється постійною загрозою обстрілів, які завдають шкоди інфраструктурі, а також підвищеним рівнем особистого ризику для журналістів. Дестабілізація фінансової ситуації, пов'язана зі зменшенням або повною втратою рекламних надходжень, суттєво ускладнила виробництво інформаційного контенту. Крім того, регіональні медіа стикаються з технічними труднощами: застаріле обладнання, нестача резервного енергозабезпечення під час блекаутів та пошкодження передавальної апаратури. Кадровий дефіцит, спричинений мобілізацією та евакуацією працівників, у поєднанні з високим рівнем психологічного навантаження, також негативно впливає на сталість мовлення. На території Сумської області функціонують чотири телеканали, що забезпечують охоплення більшості населення. Попри стрімкий розвиток цифрових медіа, телебачення залишається вагомим джерелом інформації. Згідно з

дослідженням «Медіаспоживання українців: третій рік повномасштабної війни» (USAID, ОПОРА, 2024), 34,1 % респондентів зазначили, що отримують новини з телебачення, що свідчить про високий рівень довіри до цього каналу комунікації у воєнний період [4].

Серед локальних мовників визначну роль відіграє телеканал «Суспільне Суми», який не припиняв мовлення навіть в найскладші періоди повномасштабної війни. Це український регіональний суспільний мовник, який створює інформаційні, соціально-публіцистичні та культурно-мистецькі програми. З початком війни редакційна політика телеканалу зазнала суттєвих трансформацій: пріоритет надано висвітленню воєнних подій, безпекової ситуації, гуманітарних ініціатив та соціально-економічної адаптації. Варто зазначити, що 7 березня 2022 р. телеканал «СТС» припинив мовлення відповідно до ліцензії, його відновлення відбулось лише після звільнення області від окупантів – у квітні 2022 р. Трансляція телеканалом телемарафону «Єдині новини» здійснювалась до травня 2023 р. З початком повномасштабного військового вторгнення інформаційний контент телеканалу зазнав кардинальних змін. Якщо до 24 лютого 2022 року редакційна політика орієнтувалась переважно на висвітлення подієвих репортажів, культурно-мистецьких заходів і соціальних ініціатив, то після – пріоритет було надано висвітленню тем, пов'язаних із війною. Основними інформаційними напрямками стали повідомлення про перебіг бойових дій, руйнування об'єктів цивільної інфраструктури, питання безпеки, евакуаційні заходи, надання гуманітарної допомоги та соціально-економічна адаптація населення до умов воєнного стану. Журналісти телеканалу здійснюють щоденне інформування громадськості про обстріли прикордонних територій та їхні наслідки. Крім того, систематично подається інформація про загибель військовослужбовців із числа місцевого населення, організацію прощань та поховань.

Протягом лютого–початку березня 2022 року канал сфокусувався на висвітленні:

- **бойових дій:** теленовини повідомляли мешканцям про бойові дії та обстріли в Охтирці, Тростьянці та інших населених пунктах Сумщини («Місто героїв Охтирка: тут народжується супротив» 20.06.22, «У Сумах знову бій» 24.02.22);

- **ситуації в містах:** інформація про пересування ворожої техніки, обстріли цивільних об'єктів та стан інфраструктури («Мешканців Сумщини евакуюють з Ніжина» 25.02.22, «Біля кадетського корпусу у Сумах застосували стрілецьку зброю» 25.02.22);

•**евакуації та гуманітарної допомоги:** новини про організацію евакуаційних коридорів та роботи волонтерських центрів («Евакуація мешканців знебезпечених зон» 10.04.22, «Волонтерська допомога для постраждалих у війні» 15.03.22, «На Житомирщину із районів бойових дій евакуаційним потягом приїхали 26 переселенців» 19.04.23 р.) [5].

Однак уже з квітня 2022 року тематичний спектр новинного контенту телеканалу «Суспільне Суми» розширився, хоча більшість сюжетів все ще були пов'язані із повномасштабним вторгненням і його наслідками та зосереджені на соціальній проблематиці:

•**соціальна адаптація та підтримка населення** («Психологічна підтримка від війни» 12.07.22, «У Сумах сім'ї з малюками віком до двох років можуть отримати допомогу» 13.04.22, «Освітні програми для дітей-переселенців» 25.08.22);

•**волонтерська діяльність та громадська підтримка** («У Житомирі плетуть маскувальні сітки для потреб фронту 08.03.22 р., «Волонтери Сумщини: допомога фронту та тилу» 20.05.22, «Гуманітарна допомога для переселенців» 05.06.22, «Сумський футболіст долучився до благодійного аукціону на підтримку ЗСУ» 14.04.22, «Волонтери з Охтирки допомагають рятувати тварин з харківського «Фельдман Екопарку» 18.04.22);

•**життя громади під час війни** («Двері падають, і чую – у мене кров». Мешканка Тростянця – про життя в окупації» 02.04.22, «Сміття, бомби, міни та зруйноване місто: що залишили після себе російські військові у Тростянці» 04.04.22, «Постраждала озимина в полях. Мешканці прикордонних сіл на Сумщині прокинулися від обстрілів» 04.05.22), «Сюр під час війни: продовжується судовий розшляд справи Романа Кучера» 15.02. 24 р.).

•**загальні проблеми містян**, зокрема відновлення руху громадського транспорту, забезпечення паливом та стабілізації житлово-комунальних послуг («Рух транспорту в Сумах: як працює громадський транспорт під час війни» 18.04.22, «Паливна криза на Сумщині: де можна заправити авто» 25.04.22, «Ремонт водогонів та електромереж у постраждалих районах» 02.05.22);

•**освіта в умовах війни** («На Сумщині зареєструвалися близько 10 тисяч абітурієнтів» 20.05.22, «Інклюзивно-психологічна допомога дітям у Сумах під час війни» 07.05.22, «Сумські школярі продовжать навчання дистанційно, у дитсадочках працюють чергові групи» 29.03.22) [5].

Вагомо зазначити, що з травня 2022 року у новинних етерах з'являються сюжети, присвячені **економічній тематиці**. Зокрема, висвітлюються питання підтримки та відновлення бізнесу, функціонування аграрного сектору, а також ситуація на ринку праці («Майже нічого не продається». Сумські аграрії завершують посівну, але не впевнені у збуті своєї продукції» 19.05.22, «На Сумщині планують надати грошову компенсацію малому бізнесу, котрий підтримує ЗСУ» 07.06.22, «Мешканці Шосткинського району на Сумщині переходять на продукти власного виробництва» 23.06.22) [5].

Отже, спостерігається посилений акцент на висвітленні соціально значущих тем, гуманітарної ситуації та наслідків війни для краю. У новинній стрічці телеканалу домінують новини про військові дії, допомогу постраждалим, волонтерський рух та відбудову постраждалих територій, що є відображенням головних викликів, з якими зіштовпнулася Сумщина в умовах повномасштабної війни.

Список використаної літератури

1. Заславський Є. Стан українських регіональних медіа 2023 року. *Media Development Foundation* : офіційний вебсайт. 2023. URL: <https://research.mediadevelopmentfoundation.org/>
2. Звіт представника Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в Сумській області за 2022 рік. URL: <https://www.nrada.gov.ua/reports/>
3. Матвієнків С. Регіональні медіа: визначення поняття та особливості функціонування в умовах російсько-української війни 2022 року. *Російсько-української війни (2014–2022 рр.): історичні, політичні, культурно-освітні, релігійні, економічні та правові аспекти* : матеріали конференції. Рига, Латвія: “Baltija Publishing”, 2022. С. 992–999. URL: <http://surl.li/fqxim>
4. Кузьменко Ю. За результатами соцдослідження, у 2024 році українці найбільше довіряють таким джерелам інформації як соцмережі (47,3%), інтернет (43%) і телебачення (34,1%). URL: <https://suspilne.media/792121-novinam-iz-akih-dzerel-ukrainci-najbilse-doviraut-doslizenna-opori/>
5. Суспільне Суми. Новини міста Суми та Сумської області. URL: <https://suspilne.media/sumy/>

Ірина Терещук,

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор
Струганець Любов Василівна